

Elektrik enerjisi sahəsi
Azərbaycanın sosial problemlərinin həll olunmasında xüsusi rol oynayır.
Heydər Əliyev

Azərbaycan işıqları

“...Mən gənclərin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm. Həm beynəlxalq müstəvidə, həm ölkə daxilində mən görürəm ki, bu gün böyüyən gənclər xalqa, dövlətə bağlıdırlar. Bu, çox önəmlidir. Gənclər gərək milli ruhda tərbiyə alsınlar. Biz milli dəyərlərimizi hər şeydən üstün tutmalıyıq”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan
Respublikasının Prezidenti

“Azərenerji” ASC-nin orqanı

12 FEVRAL 2016-cı il
CÜMƏ

№ 3
(1129)

www.azerenerji.gov.az

RƏSMİ XRONİKA

29 yanvar

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Gənclərinin Birinci Forumunun 20 illiyi münasibətilə ölkə gənclərinin bir qrupu ilə görüşüb. Dövlətimizin başçısı görüşdə nitq söyləyib.
- Prezident İlham Əliyev mədəniyyət, elm, təhsil və ictimai fəaliyyət sahələrində xüsusi fərqlənən şəxslərə 2016-cı il Gənclər üçün Prezident mükafatlarının verilməsi barədə sərəncam imzalayıb.

30 yanvar

- Prezident İlham Əliyev Bakının Qaradağ rayonunda “Mətanət-A” şirkətinin Yeni Ağdağ gips zavodunun açılışında iştirak edib.
- 1 fevral
- Prezident İlham Əliyev Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə rəsmi səfərə gedib.
- Prezident İlham Əliyevin Abu Dabinin Vəliəhdi, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanının müavini Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyan ilə geniş tərkibdə görüşü olub.
- Prezident İlham Əliyev Abu Dabidə Şeyx Zayed məscidi kompleksini ziyarət edib.
- Prezident İlham Əliyev Abu Dabidən Dubaya gedib. Dövlətimizin başçısı Dubaydakı məşhur “Bürç-Xəlifə” binası ilə tanış olub.

2 fevral

- Prezident İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin vitse-prezidenti, Baş naziri və Dubayın hakimi Şeyx Məhəmməd bin Rəşid Əl Məktumla geniş tərkibdə görüşü olub.
- Prezident İlham Əliyevin və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin vitse-prezidenti, Baş naziri və Dubayın hakimi Şeyx Məhəmməd bin Rəşid Əl Məktumun iştirakı ilə sənədlərin imzalanması mərasimi olub. Bununla dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə rəsmi səfəri başa çatıb.
- Prezident İlham Əliyev BMT-nin baş katibinin müavini və BMT-nin Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının icraçı katibi xanım Şamşad Axtarı qəbul edib.
- Prezident İlham Əliyev Yunanistanın xarici işlər naziri Nikos Kotziçasın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.
- Prezident İlham Əliyev görkəmli alim, tanınmış ictimai xadim akademik Cəlal Əliyevin məzarnı ziyarət edib.
- Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Milli Paralimpiya Komitəsinin yaradılmasının 20 illik yubileyi münasibətilə və Azərbaycanda paralimpiya hərəkatının inkişafında xidmətlərinə görə bir qrup şəxsin təltif edilməsi barədə sərəncam imzalayıb.
- Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda paralimpiya hərəkatının inkişafında xidmətlərinə görə İbrahim Eldar oğlu İbrahimova Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün verilməsi haqqında sərəncam verib.

3 fevral

- Prezident İlham Əliyev BMT-nin baş katibi Pan Gi Munun, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri Devid Kameronun, Almaniya Federativ Respublikasının Kansleri Angela Merkelin, Norveç Krallığının Baş naziri Erna Solberqin və Küveyt Dövlətinin Əmiri Sabah əl-Əhməd əl-Cabir əs-Sabahın dəvəti ilə Londonda keçirilən “Suriyaya və regiona dəstək” konfransında iştirak etmək üçün Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığına səfərə gedib.
- Prezident İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Fazil Nəriman oğlu Ələkbərova general-mayor ali hərbi rütbəsinin verilməsi barədə sərəncam imzalayıb.

4 fevral

- Prezident İlham Əliyev Londonda “Suriyaya və regiona dəstək” konfransında iştirak edib.
- Prezident İlham Əliyev Londonda “Suriyaya və regiona dəstək” konfransı çərçivəsində Xorvatiya Respublikasının Prezidenti xanım Kolinda Qrabar-Kitaroviç ilə görüşüb.

8 fevral

- Prezident İlham Əliyev on beş min nəfər əhəlinin yaşadığı 6 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Təklə-Sündü-Xilmilli avtomobil yolunun tikintisinin başa çatdırılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsində avtomobil yolları təsərrüfatı üçün nəzərdə tutulmuş vəsait hesabına “Azeryolservis” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə yeddi yüz min manat ayrılması barədə sərəncam verib.

9 fevral

- Prezident İlham Əliyev Zəzalı-İmamzadə kompleksində Gəncə avtomobil yolunun tikintisinin başa çatdırılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsində avtomobil yolları təsərrüfatı üçün nəzərdə tutulmuş vəsait hesabına “Azeryolservis” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə on iki milyon manat ayrılması haqqında sərəncam verib.

10 fevral

- Prezident İlham Əliyev on üç min nəfər əhəlinin yaşadığı 23 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Yardımlı-Deman-Arvana avtomobil yolunun tikintisinin başa çatdırılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsində avtomobil yolları təsərrüfatı üçün nəzərdə tutulmuş vəsait hesabına “Azeryolservis” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə bir milyon üç yüz min manat ayrılması barədə sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev: “Gənclər cəmiyyətimizin fəal üzvləri kimi ölkəmizin güclənməsində əsas rol oynayırlar”

◆ **“Biz bu gün güclü dövlət quruq. O dövlət ki, dünya miqyasında böyük hörmətə malikdir. Biz çalışmalıyıq və çalışırıq ki, inkişafımız dayanıqlı olsun. Buna nail olmaq üçün sadəcə güclü iqtisadiyata malik olmaq kifayət deyil. Dayanıqlı inkişaf üçün gərək gələcəkdə ölkəmizi idarə edəcək insanlar da daim dövlətçiliyə, inkişafa töhfə versinlər. Siz gənclər gələcəkdə ölkəmizi idarə edəcəksiniz. Ölkəmizin taleyi sizdən asılı olacaqdır. Ona görə sizin fəaliyyətiniz, baxışlarınız və fikirləriniz gələcəkdə ölkəmiz üçün həlledici olacaqdır”. Bu sözləri Prezident İlham Əliyev yanvarın 29-da Azərbaycan Gənclərinin Birinci Forumunun 20 illiyi münasibətilə ölkə gənclərinin bir qrupu ilə görüşündə bəyan edib.**

Müstəqilliyimizin ilk illəri ölkəmiz üçün çox ağır keçdi

Dövlətimizin başçısı bildirib ki, 1996-cı il fevralın 2-də Prezident Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə birinci Gənclər Forumunun keçirilməsi çox əlamətdar hadisə idi. Məhz o vaxt Azərbaycanın gənclər siyasətinin əsas istiqamətləri müəyyən olundu. Ümumiyyətlə, 1996-cı ildən sonra ölkəmizdə inkişaf dövrü başlayıb. Sabitləşmə dövrü isə xalqın tələbi ilə Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə gəlməsindən sonra başlayıb. Ancaq 1996-cı ilə qədər ölkəmizdə gedən proseslər imkan verirdi ki, ölkə inamla inkişaf dövrünə qədəm qoysun. 1996-cı ildən sonra iqtisadi artım başlayıb, iqtisadiyyatda tənəzzül aradan götürülüb, inflyasiyanın səviyyəsi aşağı düşməyə başlayıb. Azərbaycanın müstəqillik tarixinin ilk illəri ölkəmizə, xalqımıza çox ağır keçib. 1991-ci ildə Azərbaycan müstəqilliyini bərpa edəndən sonra çox ağır vəziyyətlə üzləşmişdi. Daha doğrusu, bu vəziyyət ondan əvvəlki dövrdə yaranmışdı. Azərbaycana qarşı torpaq iddiaları və sovet hökumətinin bu məsələdə ermənilərin tərəfini tutması ölkəmiz üçün böyük problemlər yaratmışdı. Hələ 1980-ci illərin sonlarında Azərbaycanın əzəli torpağı olan Dağlıq Qarabağda, Dağlıq Qarabağ muxtar vilayətində xüsusi komitə yaradılmış və faktiki olaraq Dağlıq Qarabağ Azərbaycanı təbəqiləndirən çıxarılmışdı. Bu, elbəttə ki, xalqımıza qarşı məkrli planların tərkib hissəsi, onun başlanğıcı idi. Ondan sonra sovet ordusu tərəfindən xalqımıza qarşı qanlı cinayət törədilmiş, günahsız insanlar şəhid olmuşlar.

Faciədən sonra Heydər Əliyev Moskvada Azərbaycanın daimi nümayəndəliyinə keçirilməsi çox əlamətdar hadisə idi. Məhz o vaxt Azərbaycanın gənclər siyasətinin əsas istiqamətləri müəyyən olundu. Ümumiyyətlə, 1996-cı ildən sonra ölkəmizdə inkişaf dövrü başlayıb. Sabitləşmə dövrü isə xalqın tələbi ilə Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə gəlməsindən sonra başlayıb. Ancaq 1996-cı ilə qədər ölkəmizdə gedən proseslər imkan verirdi ki, ölkə inamla inkişaf dövrünə qədəm qoysun. 1996-cı ildən sonra iqtisadi artım başlayıb, iqtisadiyyatda tənəzzül aradan götürülüb, inflyasiyanın səviyyəsi aşağı düşməyə başlayıb. Azərbaycanın müstəqillik tarixinin ilk illəri ölkəmizə, xalqımıza çox ağır keçib. 1991-ci ildə Azərbaycan müstəqilliyini bərpa edəndən sonra çox ağır vəziyyətlə üzləşmişdi. Daha doğrusu, bu vəziyyət ondan əvvəlki dövrdə yaranmışdı. Azərbaycana qarşı torpaq iddiaları və sovet hökumətinin bu məsələdə ermənilərin tərəfini tutması ölkəmiz üçün böyük problemlər yaratmışdı. Hələ 1980-ci illərin sonlarında Azərbaycanın əzəli torpağı olan Dağlıq Qarabağda, Dağlıq Qarabağ muxtar vilayətində xüsusi komitə yaradılmış və faktiki olaraq Dağlıq Qarabağ Azərbaycanı təbəqiləndirən çıxarılmışdı. Bu, elbəttə ki, xalqımıza qarşı məkrli planların tərkib hissəsi, onun başlanğıcı idi. Ondan sonra sovet ordusu tərəfindən xalqımıza qarşı qanlı cinayət törədilmiş, günahsız insanlar şəhid olmuşlar.

Ərazi bütövlüyümüzün bərpası əsas vəzifəmizdir

“Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın əzəli torpağıdır. Bu, bizim dedə-baba torpağıdır. Heç vaxt Azərbaycan xalqı və dövləti bu vəziyyətlə barışmayacaq. Mən tam əminəm ki, biz ərazi bütövlüyümüzü bərpa edəcəyik, azərbaycanlılar öz doğma torpaqlarına qayıdacaqlar və

Dağlıq Qarabağa, eyni zamanda, tarixi Azərbaycan torpaqlarına qayıdacaqlar. İndiki Ermənistan tarixi Azərbaycan torpağıdır. Əgər keçən əsrin əvvəlində dərc edilmiş xəritələrə baxsaq görərik ki, orada şəhərlərin adlarının böyük əksəriyyəti Azərbaycan mənşəlidir. Ermənistan-Azərbaycan müharibəsinin yaranması elbəttə ki, bizim dövlətçiliyimizə, dövlətimizə, xalqımıza qarşı törədilən böyük cinayətdir. Ermənistan elbəttə ki, böyük havadarları var idi, bu gün də var”, - deyən Ölkə Prezidenti bildirib ki, bizim əsas vəzifəmiz ərazi bütövlüyümüzün bərpası, tarixi torpaqlarımıza qayıtmaqdır. Hamımız bu amalla yaşamaalıyıq. Biz öz işimizlə hər gün bu günü yaxınlaşdırırıq.

AXC-Müsavat hakimiyyəti xalqımız üçün böyük bəla idi...

Dövlətimizin başçısı deyib ki, müstəqilliyimizin ilk illərində problemlərimizdən biri də hakimiyyətdə olan adamların təcürbəsiylə, bəzi hallarda xeyanəti olub. Azərbaycan Xalq Cəbhəsi-Müsavat hakimiyyəti xalqımız üçün böyük bəla, böyük biabırçılıq idi. 1992-ci ildə onlar hakimiyyəti qanunsuz yollarla zəbt etmişdilər. O vaxt Dağlıq Qarabağda qanlı döyüşlər gedirdi. Ancaq onların əsas məqsədi nəyin bahasına olursa-olsun

hakimiyyətə gəlmək idi. Hətta bəziləri sevinirdilər ki, Şuşa, Laçın işğal altına düşüb və bu, tezliklə əvvəlki hakimiyyətin yuxılmasına gətirib çıxaracaq. O vaxtkı tarix çox acınacaqlıdır, tariximizin qara səhifələridir. Hakimiyyəti zəbt edəndən sonra onlar Azərbaycanı faktiki olaraq uçurum kənarına qoydular.

Xalq meydanlara çıxıb Heydər Əliyevi müdafiə etdi

“Bax bu ağır vəziyyətdə - 1993-cü ildə Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə hakimiyyətə gəlmişdir və xalqın dəstəyi, inamı hesabına vəziyyət sabitliyə doğru gəlməyə başlamışdır. Amma vəziyyət 1996-cı ilə qədər yenə də çox gərgin idi. 1994-cü il sentyabrın 20-də “Əsrin kontraktı” imzalanmışdır və bu gün də bizim inkişafımızın uğurlu olmasında çox mühüm rol oynayır. Bu, çox ciddi bir siyasi və iqtisadi addım idi. Bu, bəzi xarici ölkələrin çox narahət etmişdir və iki həftə keçmədən Azərbaycanda dövlət çevrilişinə cəhd göstərilmişdir. Əlbəttə, Azərbaycan xalqı imkan vermədi ki, bu, baş tutsun. Amma bu, xalqımıza, dövlətimizə qarşı çox ciddi bir hərbi əməliyyat idi. 1995-ci ildə artıq digər qruplaşma - xarici oriyentasiyadan olan qruplaşma yenə də dövlət çevrilişinə cəhd göstərmişdi. O cəhd də yatırıldı. Yenə də xalq küçələrə, meydanlara çıxıb hakimiyyəti, Heydər Əliyevi müdafiə etmişdir”, - deyən Prezident İlham Əliyev bəyan edib.

Son 20 il inkişaf, sabitlik dövrü olub

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, son 20 il inkişaf, sabitlik dövrü olub, bu dövr ərzində Azərbaycan dünya miqyasında çox güclü dövlətə çevrilib. Təsəffüf deyil ki, 155 ölkə bizim namizədliyimizi BMT Təhlükəsizlik Şurasına seçilməyimizə zəmanə dəstəkləyib. Biz güclü iqtisadiyyat yaratmışıq, güclü sosial siyasət aparırıq, güclü ordu qurmuşuq. Hətta beynəlxalq hesablamalarda Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında 40 ən qüdrətli ordu sırasındadır.

“Biz bu illər ərzində enerji siyasətində tarixi layihələrə imza atdıq, Xəzər dənizini Aralıq dənizi ilə birləşdirdik. Hazırda “Cənub” qaz dəhlizini icra edirik. Bu da bizim təşəbbüsümüzdür. Özü də 1994-cü ildə “Əsrin kontraktı” imzalananda elbəttə, bizim iqtisadi və siyasi vəziyyətimiz indiki kimi deyildi. Bizə hər tərəfdən təzyiqlər göstərilirdi və o vaxt iqtisadiyyatımız demək olar ki, dağılmış vəziyyətdə idi. Ancaq Heydər Əliyevin güclü iradəsi, cəsarəti və gələcəyə olan baxışları bunu mümkün etmişdir. Biz bu illərdə iqtisadi şəxələndirmə ilə məşğul olmuşuq. Amma bu sahə ilə yəndə də məşğul olmaq lazımdır. Ancaq bir çox məsələləri həll edə bilmişik”, - deyən Ölkə rəhbəri qeyd edib ki, Azərbaycan indi kosmik dövlətə çevrilib. Elmin, təhsilin inkişafı, infrastruktur layihələrinin icrası - bütün bunlar ölkəmizi gücləndirir. Bu gün ölkəmiz üçün yeni dövr başlayır. Bu, postneft dövrüdür. Postneft dövrü bizim hesablamalarımıza görə 2040-cı ildən sonra başlamalı idi. Ancaq neftin qiymətinin kəskin düşməsi nəticəsində artıq biz postneft dövründə yaşayırıq.

Ciddi iqtisadi islahatların aparılmasına çox böyük ehtiyac var

Ölkə Prezidenti deyib ki, iqtisadi sahədə ciddi islahatların aparılmasına çox böyük ehtiyac var. Bu islahatlar başlayıb və dərinləşəcək. Biz çalışmalıyıq Azərbaycan iqtisadiyyatını inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadiyyatlarından fərqləndirmək, o səviyyəyə yüksəltmək. Çünki gərək bütün mexanizmlər, bütün meyarlar bu tələbləri ehtiva etsin. Bizim çox güclü intellektual potensialımız var, coğrafi vəziyyətimiz çox əlverişlidir. Bu gün Azərbaycan tranzit ölkə kimi artıq dünya miqyasında böyük hörmətə malikdir. Azərbaycanda savadlılıq 100 faizdir. Bu da bizim böyük sərvətimizdir.

(Ardı 2-ci səhifədə)

FAKT... HADISƏ... XƏBƏR...

ABS-in Nebraska ştatı Xocalı qətlini pisləyən 18-ci ştat oldu

◆ **ABS-da Xocalı qətlini pisləyən ştatların sayı 18-ə çatıb. Bu barədə “Trend”ə Azərbaycanın Los Ancelesdəki Baş Konsulluğundan məlumat verilib.**

ABS-in Nebraska ştatının qubernatoru Pit Rikets (Pete Ricketts) bəyannamə imzalayaraq, 26 fevral tarixini bütün Nebraska ştatında “Xocalı Anma Günü” elan edib və ştat sakinlərini bu günü hüznlə yad etməyə çağırıb.

Azərbaycanın Los Ancelesdəki Baş Konsulluğuna daxil olmuş bəyannamədə, Xocalı qətlini dəhşətli faciə kimi pislənir. Qeyd edək ki, bu bəyannamə, Nebraska ştatında Xocalı qətlini ilə bağlı qəbul edilmiş ilk sənəddir.

Sənəddə 24 il əvvəl - 1992-ci ilin 26 fevralında Xocalı qətlini zamanı 600-dən çox günahsız müli əhəlinin, o cümlədən böyük sayda uşaq, qadın və qocaların kütləvi şəkildə qətlə yetirildiyi bildirilir. “Human Rights Watch” təşkilatının bu qətlərin regionda baş verməsi ən böyük kütləvi qırğın adlandırıldığı vurğulanaraq qeyd olunur ki, bu dəhşətli hadisə dünya xalqları arasında qarşılıqlı anlaşma, ünsiyyət və tolerantlığın nə qədər zəruri olduğunu göstərir.

Bəyannamə, eyni zamanda Nebraska ştatının dövlət katibi Con Qeyli (John Gale) tərəfindən də imzalanıb. Beləliklə, ABS-da Xocalı qətlini pisləyən ştatların sayı 18-ə çatıb.

BU NÖMRƏDƏ

Enerji təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təmin edilir

3

Hər kəs ana dilini qorumaq, onu sevməlidir

4

Natiq Əliyev: “GUAM ölkələri ilə ayrı-ayrılıqda ikitərəfli əlaqələr enerji əməkdaşlığa töhfələr verir”

◆ **Demokratiya və iqtisadi inkişaf naminə təşkilat - GUAM ölkələri ilə ayrı-ayrılıqda ikitərəfli münasibətlər yüksək səviyyədedir və bu əlaqələr enerji əməkdaşlığına töhfələr verir. Energetika Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu sözləri energetika naziri Natiq Əliyev GUAM-ın baş katibi Altay Əfəndiyev ilə keçirdiyi görüşdə deyib.**

Görüşdə Azərbaycanın təşkilatla sədrliyi dövründə GUAM çərçivəsində öv dövlətlər arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin və işçi qrupları üzrə sahəvi əməkdaşlığın inkişafı məsələləri müzakirə olundu.

GUAM-ın baş katibi Altay Əfəndiyev təşkilat çərçivəsində əməkdaşlığa tekan verəcək birgə yeni layihələrin həyata keçirilməsinin vacibliyini vurğulayaraq bildirib ki, hazırkı geosiyasi vəziyyətin əməkdaşlıq münasibətlərinə yenidən baxmağa və hər bir ölkə üçün mənfəətli addımlar atmağa imkanlar yaradır. Üv dövlətlər de bu imkandan yararlanaraq, GUAM məkanında naqliyyat və enerji dəhlizlərinin yaradılması kimi məsələləri nəzərdən keçirə bilərlər.

Energetika naziri N.Əliyev isə deyib ki, GUAM ölkələri ilə ayrı-ayrılıqda ikitərəfli münasibətlər yüksək səviyyədedir və bu əlaqələr enerji əməkdaşlığına töhfələr verir. Bildirilib ki, GUAM-ın regional təşkilat kimi yenidən dirçəldilməsi, regionun sabit və inkişaf edən zonaya çevrilməsi üçün dördtərəfli əməkdaşlığa rəvac verəcək sahələr və maraqları üst-üstə düşdüüyü layihələr üzərində məsləhətləşmələr aparılmalı, görüşlər keçirilməlidir.

Daha sonra qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkan yaranıb

◆ **İran ilə Azərbaycan arasında əlaqələr yüksək səviyyədedir. Bu əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün cari ildə də yüksək vəzifəli dövlət rəsmilərinin qarşılıqlı səfərləri gözlənilir.**

Bu sözləri İranda Azərbaycanı səfəri Möhsün Pakayın yerli mətbuatla açıqlamasında deyib.

Səfir bildirib ki, İrana qarşı tətbiq edilmiş iqtisadi sanksiyaların aradan qaldırılması Azərbaycanla əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkan yaradıb. Cari ildə Azərbaycan ilə İran arasında iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının 11-ci iclası Bakıda keçiriləcək və əlaqələrin dərinləşdirilməsi məsələləri müzakirə ediləcək.

Diplomat Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunaraq deyib ki, ATƏT-in Minsk qrupu bitərəf olmadıq üçün 20 il ərzindəki vasitəçilik missiyasında heç bir nəticə əldə edə bilməyib.

Möhsün Pakayın bir daha vurğulayıb ki, rəsmi Tehran Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanıyır.

energetika

Enerji təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təmin edilir

◆ Bakı şəhəri, Bakıtrafi kəndlər və ümumilikdə Abşeron yarımadasında enerjetik təchizatın müəssisəsinin elektrik enerjisi təchizatının həyata keçirilməsində Abşeron Regional Elektrik Şəbəkəsinin (REŞ) özünəməxsus yeri və rolu var.

Bütün enerji obyektlərində olduğu kimi burada da avadanlıqların iş səmərəliliyinin artırılması məqsədilə bir sıra əsaslı təmir və texniki təftiş işləri aparılmış, enerjinin ötürülməsi sisteminin sabit və dayanıqlı işləməsinin, istismar səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində tədbirlər öten ildə də uğurla həyata keçirilmişdir. O cümlədən, 500 kV-lik "Abşeron" yarımstansiyasında 220 kV-lik açıq paylayıcı quruluşda (APQ) "Qəbələ" hava xəttinin (HX) tikintisində yeni quraşdırılmış yuvaların ikinci tərəf dövrələri yoxlanılmışdır. 110 kV-lik "Putu" yarımstansiyasında 2 saylı transformator əsaslı təmir edilmişdir.

"Azerejnerji" ASC-nin Elektrik Enerjisinin Ötürülməsi İdarəsindən Səhmdar Cəmiyyətinin Mətbuat Xidmətinə daxil olan məlumatda belə qeyd edilir, o da bildirilir ki, Abşeron yarımadası üzrə, xüsusilə paytaxtın enerji təminatının stabilliyini və dayanıqlığını daha da möhkəmləndirilməsinin

təmin edilməsi məqsədilə sistem əhəmiyyətli işlər qrafikə uyğun yerinə yetirilib və hazırda da davam etdirilir. Belə ki, 500 kV-lik Abşeron yarımstansiyasında eyni gərginlikli 2-ci Abşeron HX-nin yuvasında bir dəstə quraşdırılmış, 330 kV-lik 6-cı və 8-ci Abşeron, 3 saylı avtotransformatorun cərəyan dövrələri "AURA" quruluşuna qoşulmuşdur. Hazırda 220 kV-lik APQ-də yenidənqurma işləri davam etdirilir.

Mənbəyə istinadən qeyd edək ki, Bakı şəhərinin mərkəzi hissəsinin enerji təchizatının dayanıqlığının daha da möhkəmləndirilməsi məqsədilə 220 kV-lik "Müsfiq" yarımstansiyasında eyni gərginlikli 5-ci Cənub HX-nin yuvasında gərginlik transformatoru, boşaldıcı xətt ayrıcsı, 1 və 2 saylı şin ayrıcsı və 220 kV-lik APQ-də 2-ci bölmədə gərginlik transformatorları yenisi ilə əvəz edilmiş, hazırda həmin bu APQ-də yeni ayrıclıların dəyişdirilməsi ilə əlaqədar yenidənqurma işləri aparılır.

Mənbə onu da bildirdi ki, müəssisənin balans mənsubiyətinə aid olan 220 kV-lik Səngəçal yarımstansiyasında eyni gərginlikli Böyük Şor HX-nin yuvaları quraşdırılmış, 110 kV-lik APQ-nin layihə əsasında genişləndirilməsi işləri aparılaraq iki ədəd yuvaları quraşdırılması işləri davam etdirilir. 220 kV-lik Xırdalan yarımstansiyasında isə 110 kV-lik APQ-də 3-cü Putu, 1-ci və 2-ci Binəqədi, 5-ci Xırdalan HX-lərin cərəyan transformatorları yenisi ilə əvəzlənmişdir.

REŞ-in Bakı Şəbəkə Rayonunun xidməti ərazisində qeyd edilən dövrdə görülmüş işlər barəsində ətraflı məlumat verən mənbə onu da bildirdi ki, yenidənqurma işləri elektrik verilişi xətlərindən də yan ötməmişdir. Belə ki, dövlət əhəmiyyətli obyektlərin tikintisində əlaqədar həmin bu dövrdə 110 kV-lik 2-ci və 4-cü Binəqədi HX-nin müxtəlif yerlərdə bir neçə dayağı arasındakı xətlər yeraltı kabel xəttinə keçirilmiş və eyni zamanda isə 1-ci və 2-ci Müşvüq, 1-ci və 2-ci Səngəçal HX-lərinin hər birində bir dayağın yeri dəyişdirilmişdir.

Sonda digər layihələr barəsində məlumat verən mənbə onu da bildirdi ki, Abşeron Regional Elektrik Şəbəkəsində xeyli iş görüldü. Enerjisinin stabil, dayanıqlı iş rejiminin qorunması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsidir ki, şəbəkə öten ildə uğurla başa vurmuşdur. Abşeron REŞ-in çoxsaylı kollektivi 2016-cı ildə də üzərlərinə düşən şəərəfli işi layiqincə yerinə yetirməyə hazırdır.

ENERJETİKA MƏNZƏRƏLƏRİ

Energetika Nazirliyində Apellyasiya Şurası yaradılıb

◆ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 3 fevral 2016-cı il tarixli "Azərbaycan Respublikasının mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında Apellyasiya Şuralarının yaradılması haqqında" Fərmanının icrası olaraq, Energetika Nazirliyində Apellyasiya Şurası yaradılıb. Energetika Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, energetika nazirinin müavini Gülməmməd Cavadovun rəhbərlik etdiyi və 7 nəfərdən ibarət Apellyasiya Şurasına nazirliyin müvafiq şöbələrinin əməkdaşları daxildir.

DÜNYADAN SORAQLAR

LİTVA

İNY anbarının istismarına başlamaq planlaşdırılır

◆ İqnalına Atom Elektrik Stansiyası və «NUKEM Technoloqes GmbH-GNS» konsorsiumu V1 layihəsinə (işlənmiş nüvə yanacağı – İNY üçün aralıq anbar) dair müqaviləyə əlavə imzalayıblar.

Müqaviləyə əlavənin imzalanması ilə tərəflər əvvəlki və hazırkı etirazlarından imtina ediblər. V1 layihəsinin həyata keçirilməsi də məhz etirazlara görə ləngidilmişdir. «V1 xüsusilə vacib layihədir, onun reallaşdırılmasının dağınıqlıqları stansiyanın istismardan çıxarılması prosesinə təsir edir və əlavə xərclərə səbəb olurdu. Müqaviləyə əlavənin imzalanması qalan bütün məsələləri həll edəcək ki, bu da istismardan çıxarmanın gedişinə müsbət təsir göstərəcək», - deyə İAES-in baş direktoru Daryus Yanulyaviciyus bildirdi.

Müqaviləyə əlavənin imzalayan tərəflər razılığa gəliblər ki, indiyədək yaranan və layihənin həyata keçirilməsinə mənfi təsir göstərən iddialar mövcud müqavilə tələblərinə uyğun, sülh yolu ilə həll ediləcək.

Müqaviləyə əlavənin daha bir mühüm nəticəsi isə V1 layihəsinin yeni qrafikinə və həyata keçirilməsinin dəqiq müddətinin müəyyən edilməsidir. İqnalına Atom Elektrik Stansiyası isə layihənin həyata keçirilməsindəki irəliləyişlərə nəzarət etmək imkanı qazanıb. Qeyd edilməlidir ki, təsdiq edilən cədvələ uyğun olaraq müddət dəyişmiş – «qızqın» sınaqların 2017-ci ilin ortalarında başa gətirilməsi, 2017-ci ilin payızında isə obyektin istismarına başlamaq planlaşdırılır.

«Hazırda podratçı işləri hüquqi cəhətdən təsdiqlənəməyən cədvəl əsasında həyata keçirilir, elə bu səbəbdən də həttə gecikməklə yerinə yetirilən işlərə hər hansı sanksiya vermək üçün İAES-in imkanları yox idi. Müqaviləyə əlavə ilə V1 layihəsinin həyata keçirilməsi müddəti qəti müəyyən edilir və şərtlərin yerinə yetirilmədiyi hallarda İAES gecikməyə görə dəbbələmə pulu tələb etmək hüququ qazanır», - deyə Daryus Yanulyaviciyus əlavə edib.

Bir ildən artıq müddətdə davam edən diskussiyaların

mühüm nəticələrindən biri də odur ki, tərəflər məhrəbən müqavilə münasibətlərini saxlayıblar və əməkdaşlıq prinsipləri əsasında hərəkət etməklə, birgə qüvvələri isə müəyyən olunmuş hədəflərə çatdırmaq və layihənin bütövlükdə həyata keçirilməsinə başa vurmaq barədə razılığa gəliblər.

Nəzərdən qaçırılmamalıdır ki, müqaviləyə əlavənin imzalanması ilə müqavilənin dəyəri artırılmaıy, başqa sözlə, podratçya hər hansı əlavə ödənc əldə etmək hüququ verilməyib.

Tərəflər müqaviləyə əlavəni Londonda, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) mənzil-qərar-gahında imzalayıblar.

V1 layihəsi Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının inibətçiliyi ilə İAES-in istismardan çıxarılmasına Beynəlxalq dəstək fondu tərəfindən maliyyələşdirilir. Donor ölkələr Avropa Komissiyası, Avstriya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almaniya, İrlandiya, Lüksemburq, Niderland, Norveç, Polşa, İspaniya, İsveç və İsveçrədir.

UKRAYNA

Elektrik enerjisinin ixracı üçün

◆ DİES (Donetsk istilik-energetika şirkəti) dövlətlərarası elektrik verilişi xətlərinə daxilolma üzrə hər il keçirilən hərəcəddə iştirak edib və 2016-cı ildə Macarıstan, Polşa, Belarus, habelə Moldova istiqamətlərində ümumi gücü 1312 MVT olan elektrik enerjisi icracı üçün kəsim əldə edib.

Birinci illik hərəcə yeni qaydalara görə 2015-ci il dekabrın sonunda şəffaf şəkildə rəqəbat əsasında aparılıb. Bütün istiqamətlərdə lotlar Ukrayna Energetika və Kömür Sənayesi Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş 2016-cı il üçün proqnozlaşdırılan energetika balansını əsasında qoyulub.

Hərəcəddə 5 şirkət iştirak edib. DİES 2016-cı il ərzində 156 MVT gücündə Burştinsk energetika adasından elektrik enerjisi vermək hüququ qazanıb. Şirkət həmçinin 2016-cı ilin ikinci rübündən başlamaqla Polşa istiqamətində 121 MVT gücündə, Moldova istiqamətində 368 MVT gücündə və Belarus istiqamətində 687 MVT gücündə

də lotlar əldə edib. Əlavə sərbəst güclər aylıq hərəcəddə paylanacaqdır.

«UkrEnerqo» MEŞ-in ixracat istiqamətində inkişafına dəstək verildiyini yaxşı görürük. Bu günler daxil elektrik enerjisi bazasında vəziyyət sabitləşir. Donetsk kömür hövzəsindən Ukrayna antrasitinin tedarükünə yenidən başlanıb. Dekabr ayının 15-nə olan məlumata görə, elektrik stansiyalarının anbarlarında 2 milyon ton kömür olub ki, bu da 2014-cü ilin müqafiq dövrü ilə müqayisədə 75 faiz çoxdur. Hələ 2015-ci ilin noyabr ayında Ukraynanın enerji sistemində yanacaqqla tam təmin edilmiş 11 AES bloku ehtiyatda idi. Ölkə daxilində tələbat olmayan elektrik stansiyaları ixrac üçün işləyə bilər. Bu isə əlavə valyuta gəliri deməkdir. Ukraynada elektrik enerjisi istehlakının azaldığı şəraitdə bu çox vacib göstəricidir», - deyə DİES-in kommersiya fəaliyyəti üzrə direktoru Vitali Butenko qeyd edib.

Bloklarda və xüsusi korpuslarda nəzarət sistemi quraşdırılıb

◆ Zaporıje atom elektrik stansiyasının altı blokunun hamısında və xüsusi korpuslarında tritium və karbon tullantısına nəzarət sistemi yaradılıb.

Zaporıje AES-ının radiasiya təhlükəsizliyi seksinin (RTS) əsas vəzifəsi radiasiyaya nəzarətdən ibarətdir. 2015-ci ildə birinci və ikinci enerji bloklarının istismar müddətini artırmaq üçün xeyli iş görüldü. Bu prosedə sex istilik avtomatikası və ölçülər sexi, enerji təmir sexi, elektrik sexi, energetika reaktorları üzrə baş mütəxəssis xidməti kimi bölmələrlə birgə fəaliyyət göstərib. Sex öz vəzifəsinin öhdəsindən gələ bilib.

Ötən il fəaliyyət istiqamətlərindən biri Enerqodarda, Nikopolda, Marqansda, yaxın kəndlərdə keçirilən ictimai dirlmələr olub. Bundan məqsəd ictimaiyyəti enerji bloklarının istismar müddətini uzadılması, atom elektrik stansiyası kimi obyektin yüksək texnologiyalı və təhlükəsiz işi barədə məlumatlandırmaq idi. Yenidənqurma və modernləşdirmə zamanı bloklarda quraşdırılan avadanlıqlar 30 il əvvəl, blokları tikilməsi və istismara verilməsi vaxtı quraşdırılardan daha etibarlı, daha keyfiyyətli olub. Əhali bu barədə məlumat əldə etməlidir. Bu gün elektronika, proqram təchizatının tamamilə başqa səviyyəsi olduğunu söyləyə bilərik. Məsələn, RTS xətti birinci blokda yeni «Vulkan» radiasiyaya nəzarət sistemləri qoyulub. Onlar digər bloklarda quraşdırılan bu cür avadanlıq növlərindən daha informasiyalı, daha keyfiyyətlidir.

2015-ci ildə meteoroloji meydançada yenidənqurma işləri aparılıb. Radiasiya qəzasının əhaliyə təsirini hesablayarkən iqlim amilləri də hökmən nəzərə alınır. Bu isə qəza zamanı radiasiya dalğasının hansı istiqamətdə gedəcəyini və əhali üçün hansı qoruyucu tədbirin görülməyini müəyyən etməyə imkan verir. Bu səbəbdən də belə müasir sistem çox zəruridir. Hava şəraiti stansiyanın işinə təsir göstərir – yüksək temperatur rejimlərinin, fırtınalı küləklərin, şimşək və ildırımın nəzərə alınması olmas.

Altı enerji blokunun hər birində və xüsusi korpuslarda tritium və karbon tullantılarına nəzarət sistemi (S-14) quraşdırılıb. Laboratoriyada alınan informasiya indi tam şəffaf olacaq və ictimaiyyətə çatdırılacaq.

2015-ci ilin dekabr ayında sexin kollektivinə növbəti attestasiyadan keçirilib. Nəticədə həm onların bilik səviyyəsi və ixtisasları yüksəlib, həm də daha perspektivi, daha hazırlıqlı işçiləri məyyən etməklə, kadr ehtiyatını

formalaşdırmaq mümkün olub.

Uzunmüddətli perspektivə istiqamətən irimiqyaslı vəzifələrdən əlavə, sexin kollektivini öz cari rəqləmənt borclarına hər gün əməl edir.

ƏFQANİSTAN

İki hidroaqreqat təmirdən çıxarılıb

◆ «İnter RAO – İnjiniring» MMC Əfqanıstan İslam Respublikasındakı «Naqlu» SES-in 25 MVT gücündə 1 nömrəli aqreqatın rekonstruksiyası və eyni gücdə olan 3 nömrəli aqreqatın təmiri ilə əlaqədar keçirilən müsabiqədə qalib gəlib.

Bu barədə layihənin sifarişçisi – Əfqanıstanın milli energetika şirkəti (DABS) məlumat verib. Bir qədər əvvəl «İnter RAO-İnjiniring» MMC-nin nümayəndələri müqavilə imzalamaq üçün ölkənin paytaxtı Kabildə olublar.

«Naqlu» su elektrik stansiyasının tikintisində 1960-cı illərdə sovet mütəxəssisləri tərəfindən həyata keçirilmişdir. Stansiyanın tərkibinə hər birinin gücü 25 MVT olan dörd hidroaqreqat daxildir. «Naqlu» SES Əfqanıstanın energetika sistemində ən böyük stansiya riyə o, respublikanın paytaxtında istehlak olunan elektrik enerjisinin yansıması istehsal edir.

Hazırda 1 nömrəli aqreqatın generator valının zədələnməsi səbəbindən dayandırılıb, yenidənqurma işləri gedir. Stansiyanın təmiri üçün 25 MVT olan dörd hidroaqreqat daxildir. «Naqlu» SES Əfqanıstanın energetika sistemində ən böyük stansiya riyə o, respublikanın paytaxtında istehlak olunan elektrik enerjisinin yansıması istehsal edir.

Hazırda 1 nömrəli aqreqatın generator valının zədələnməsi səbəbindən dayandırılıb, yenidənqurma işləri gedir. Stansiyanın təmiri üçün 25 MVT olan dörd hidroaqreqat daxildir. «Naqlu» SES Əfqanıstanın energetika sistemində ən böyük stansiya riyə o, respublikanın paytaxtında istehlak olunan elektrik enerjisinin yansıması istehsal edir.

3 №-li aqreqat istismardadır və onun təmiri planlaşdırılır. Həmin aqreqat söküləcək, müayinədən keçiriləcək, sonra orada zəruri təmir, quraşdırma və buraxılış-sazlama işləri aparılacaq.

«Həmin layihənin reallaşdırılması hidroenergetika tikintisində sahəsində şirkətimizi genişləndirəcək», - deyə «İnter RAO-İnjiniring» MMC-nin baş direktoru Yuri Şarov bildirdi.

ESTONİYA

Bu il 150 işçi ixtisar ediləcək

◆ 2016-cı il ərzində «Eesti Energia» konserni «Narva» karxanasının 150 işçisini işdən azad edəcək. Yenidənqurmaya zərurət energetika bazarında qiymətlərin aşağı düşməsi ilə əlaqədar yaranıb. Nəzərə alınmalıdır ki, qiymətlərin yaxın vaxtlarda bərpa olunacağı proqnozlaşdırılmır.

«Eesti Energia» konserni öten il iş proseslərinin səmərəliliyini yüksəldib, istehsalın daha əlverişli metodlardan istifadə etməyə başlayıb və müəssisənin bütün xərclərini azaldı.

«Konsernin gəlirlərinin 70 faizə qədər rəqəbat bazarlarından daxil olub, bu gün biz daha mürəkkəb vəziyyətlə rastlaşırıq. Əvvəllər «Eesti Energia» elektrik enerjisi monopoliyasına malik idi, bizim yağ istehsalına təsir göstərən neftin qiyməti dünya bazarında iki dəfə yüksək idi. 2014-cü ildə müqayisədə öten ilin 10 ayında elektrik enerjisinin orta qiyməti 20 faizədək aşağı düşüb, dünya bazarında neftin qiyməti isə 40 faiz azalıb», - deyə «Eesti Energia»nın idarə heyətinin üzvü və «Eesti Energia Kaevandused»in idarə heyətinin sədri Andres

Nəzərdə tutulan işlər ardıcılıqla yerinə yetirilir

◆ «Mingəçevir REŞ» MMC-nin kollektivi öten ildə uğurla yekunlaşdırıb. Müəssisənin respublikamızın müxtəlif regionlarında olan obyektlərindəki yüksək gərginlikli xətt və yarımstansiyalarında görülmüş işlərə nəzər yetirilib, günün tələbinə uyğun olaraq zəruri tədbirlər həyata keçirilib. «Mingəçevir REŞ» MMC-nin xidməti ərazisində enerji təchizatı müəssisələrinin daha da dayanıqlı və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təmin edilməsi məqsədilə balans mənsubiyətində olan yarımstansiyalarda, ötürücü qurğularda əsaslı və cari təmir işləri yerinə yetirilib, o cümlədən itkilərin azaldılması istiqamətində müvafiq tədbirlər görüldü.

Ötən ildə yüksək gərginlikli elektrik təsərrüfatında yeniləşmə prosesini davam etdirmişik. Respublikanın enerji sistemi üçün son dərəcə strateji əhəmiyyətə malik olan I və II Abşeron, I, II və VI Mingəçevir, o cümlədən Qəbələ elektrik veriliş xətləri xüsusi diqqət mərkəzində saxlanılıb, müntəzəm şəkildə bu hava xətlərinin metal dayaqları müəssisəmizin xətt işçiləri tərəfindən təftiş edilib və aşkar olunan nasazlıqlar operativ qaydada aradan qaldırılıb, - deyə «Mingəçevir REŞ» MMC-nin direktoru vəzifəsini icra edən Firqət Yusubov bildirdi. Onun məlumatına görə şəbəkənin istifadəsində olan xeyli sayda güc, gərginlik və cərəyan transformatoru, yağ və vakuu açarları, giriş izolyatorları və digər istifadədə olan elektrik avadanlıqları sınaqdan çıxarılıb və aşkar olunan qüsurlar aradan qaldırılıb.

Mingəçevir Regional Elektrik Şəbəkəsinin kollektivi başa vurduğumuz ildə Yevlax, Ağcabədi, Bərdə, Ağsu, Qəbələ rayonlarında, habelə Mingəçevir və Naftalan şəhərlərində yerləşən yüksək gərginlikli yarımstansiyalarda və hava xətlərində xeyli miqdarda cari və əsaslı təmir işləri həyata keçirib. Nəzərdə tutulan payız-qış mövsümü ilə əlaqədar tədbirlər planı yerinə yetirilib. Profilaktiki və qabaqlayıcı tədbirlər həyata keçirilib.

Mənbənin bildirdiyinə görə, respublika enerji sisteminin ana xəttini təşkil edən 330 kilovoltluq birinci və 500 kilovoltluq ikinci Abşeron hava xəttinin yandan çoxu (175 km) Mingəçevir şəbəkəsinin xidmətindədir. 330-500 kV-lik, habelə 220 və digər yüksək gərginlikli hava xətlərində il boyu sınaq işlə-

ri aparılıb və onların texniki istismar səviyyəsi yaxşılaşdırılıb. Aralıq dayaqlarda izolyatorlar dəyişdirilib, sıradan çıxmış küncüklərdə qaynaq işləri aparılıb. Analogi işlər yarımstansiyalarda, transformator məntəqələrində də həyata keçirilib. Elektrik veriliş xətlərinin mühafizə zonaları və yarımstansiyaların əraziləri quru otlardan, yağ tutumlu avadanlıqların ətrafı çirkləli yağ örtüyündən təmizlənilib.

Müəssisənin təmirçilər briqadından 110/35/6 kV-lik «Şəhər» yarımstansiyasında 2 nömrəli 63 MVA transformatorun 35 kV-lik giriş yağ açarını, 110 kV-lik eleqaz açarını və 35 kV-lik giriş yağ açarını təmirdən çıxarıblar. Onu da bildirək ki, təkcə öten ilin son bir ayında 110, 220, 330 və 500 kilovoltluq yüksək gərginlikli hava xətlərinin ümumilikdə 14 km-ə yaxınında əsaslı təmir işləri görüldü. 500 kV-lik II «Abşeron» hava xəttinin 3,8 kilometrində təftişdən sonra qüsurlar aradan qaldırılıb.

Bir sözlə, xidmətimizdə görülmüş işlər ürəkəncəndir. Çalışmışıq ki, yüksək gərginlikli hava xətlərində, yarımstansiyalardakı qurğu və avadanlıqlarda daim yenilənmə işləri apararaq və onların dayanıqlığını, istismar səviyyəsini yüksəldək, - deyə Firqət Yusubov bildirdi. - Bu isə enerji təchizatı müəssisəsinə daha da keyfiyyətli, dayanıqlı və fasiləsiz enerji verilişinə müsbət təsir edir.

Yeni ilin birinci kvartalındaydıq. Müəssisənin kollektivi 2016-cı ilə yüksək əhval-ruhiyyə, əmək əzmi ilə başlayıb, -deyə müsahibəm bildirdi.

Yusif ƏLƏKBƏROV

İqnalına Atom Elektrik Stansiyası

21 FEVRAL - BEYNƏLXALQ ANA DİLİ GÜNÜDÜR

Hər kəs ana dilini qorumalı, onu sevməlidir

◆ Hər il fevral ayının 21-də bütün dünya ölkələri Beynəlxalq Ana Dili Günü'nü böyük təntənə ilə qeyd edirlər. Bu əlamətdar gün 1999-cu ilin noyabrında Banqladəş səfirinin təşəbbüsü ilə UNESCO tərəfindən təsis edilmişdir.

Hadisənin tarixi isə bir qədər də əvvələ gedib çıxır. Belə ki, 1952-ci ilin 21-22 fevral tarixlərində Pakistanda bənqal dilinin qadağan edilməsinə etiraz əlaməti olaraq keçirilən aksiyada polis və silahlı qüvvələrin müdaxiləsi nəticəsində dörd nəfər şəhid olub. Banqladəş nümayəndələri fevralın 21-ni məhz həmin şəhidlərin xatirəsinə ehtiram əlaməti kimi Ana Dili Günü adlandırılması haqqında müraciət ediblər. UNESCO-nun Baş Konfransında 21 fevral Beynəlxalq Ana dili günü elan olunub və övz ölkələrə bildirilib ki, həmin gün ana dilinin əhəmiyyəti ilə bağlı müxtəlif konfranslar, seminarlar və s. tədbirlər keçirilsin.

Xalqın taleyi, onun məniyyəti, mənəviyyəti və mədəniyyəti olan dil cəmiyyətin təşəkkülü, inkişafı ilə birgə yaranır və tərəqqi edir. İnsanın təkamülündə ana dilinin rolu böyükdür. İnsanın doğumu ilə bərabər bəxş olunmuş bu nemətin hər hansı bəhanə ilə qadağan olunması isə cinayətdir. Beynəlxalq Ana Dili Günü'nü hamını bu cinayətə qarşı birləşməyə səsləyir. Dünyada məhv olmaq təhlükəsi ilə üzləşən dillərin qorunması məqsədilə hər il keçirilən Beynəlxalq Ana Dili Günü hər kəsə öz doğma dilinin varlığını hiss etmək, onları qürur duymaq, onu qorumaq, inkişaf etdirmək hüququ olduğunu bir daha xatırladır.

Hər bir millətin dili onun maddi və mənəvi irsini qoruyan, inkişaf etdirən ən mühüm vasitədir. Bu baxımdan, ana dili insanın mənəvi aləminin zənginləşməsinə, dünyagörüşünün genişlənməsinə, mükəmməl təhsil almasında, öz soydaşları ilə ünsiyyət qurmasında mühüm rol oynayır. Ana dili millətin özünəməxsusluğunu qorumaqla yanaşı, törcümə vasitəsilə başqa xalqların mədəni irsi ilə tanış olmağa, onlarla ünsiyyət qurmağa imkan yaradır.

Müasir dünyanın iqtisadi-siyasi mənzərəsi bunu deməyə əsas verir ki, hansı dövlətin iqtisadiyyatı, siyasəti, sosial həyatı güclüdürsə, həmin ölkənin dövlət dili də güclü olur. Bu tendensiyadan çıxış edərək qeyd etmək olar ki, artıq günün beynəlxalq aləmdə rəqabət təkcə siyasət, iqtisadiyyat üzərində deyil, həm də dil üzərində qurulur. Bu cəhətdən, Azərbaycan dili öz gücünü, enerjisini, potensialını ortaya qoyaraq, dünyanın nüfuzlu beynəlxalq dilləri ilə rəqabətə girə bilər.

Çağdaş dövrdə dillərin müxtəlifliyinə bir hüsn-rəğbət var və beynəlxalq ələmlə xalq öz milli kimliyini, tarixi yaddaşını, həyat tərzini, adət-ənənəsini dünyaya təqdim edə bilər. Məhz buna görə də dünya çeşidli, rəngarəng və maraqlıdır. Hər bir dilin inkişafında ilk növbədə xalqın özünəməxsusluğunun qorunması maraqlıdır. Hər bir dilin inkişafında ilk növbədə xalqın özünəməxsusluğunun qorunması maraqlıdır. Hər bir dilin inkişafında ilk növbədə xalqın özünəməxsusluğunun qorunması maraqlıdır.

Millətin dilinin dövlət statusuna yüksəlməsi millətin özünəməxsusluğunu qorumaq üçün mühüm rol oynayır. Ana dili millətin özünəməxsusluğunu qorumaqla yanaşı, törcümə vasitəsilə başqa xalqların mədəni irsi ilə tanış olmağa, onlarla ünsiyyət qurmağa imkan yaradır.

Mingəçevir şəhərindəki "Ana dili" abidəsi

planetimizdə yaşayan minlərlə millət və etnik qrup sayı heç iki yüzə çatmayan dövlətlərin bayrağı altında cəmlənib və sayı 200-ə yaxın olan bu dövlətlərin rəsmi dövlət dillərindən sayı 70-i keçir, onda hər hansı bir millətin öz dilinin öz dilində danışmaq üçün imkanlarının məhdu olduğunu düşünməyə ehtiyac yoxdur. Dillər hər xalqın milli kimliyini əks etdirən əsas göstəricidir. Dilsiz millətin varlığı yoxdur və o xalqın dövləti, dövlətçiliyi də şübhə altındadır. Məhz buna görə də bu gün dünyada müxtəlif dillərin mövcudluğu, onların sosial bəla məsələləri aktual mövzulardandır.

Bu gün dilimizin dövlət statusu diillər arasında olmasına, onun mənəvi dirlik atributuna çevrilməsi yolunda böyük fədakarlıqlar göstərdiyinə görə ümmumillə lider Heydər Əliyevə minnətdar olmalıyıq. Ölkəmizdə Ana dilinin hərətlə inkişafı, beynəlxalq münasibətlər sistemində yol tapması Ana dilimizin gözəl bilicisi, ulu öndər Heydər Əliyevin dilimizin qorunmasına yönələn düşüncülüyü siyasətinin nəticəsidir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyev tərəfindən imzalanan "Dövlət dilinin təbii inkişafının təminatı haqqında" 18 iyul 2001-ci il tarixli fərman, "Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan Dili Günü'nün qeyd edilməsi haqqında" 9 avqust 2001-ci il tarixli fərman, "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Qanun Ümmumillə Liderin xalqımıza və onun dilinə tökməz məhəbbətinin parlaq nümunələrindəndir. Hazırda bu ənənələri Prezident

Sadiq QARAYEV

PEŞƏ TƏHSİLİ

Texniki peşələrə marağ böyükdür

◆ Otən əsrin ortalarında əsas qoyulan və Azərbaycanın elektroenergetika mərkəzinə çevrilən Mingəçevir şəhərində bu sahə üzrə ixtisaslı kadrların hazırlığı diqqət mərkəzində olub. 1966-cı ildə burada fəaliyyətə başlayan peşə məktəbinin bu il 50 yaş tamam olur.

Bu illər ərzində bir çox uğurlara imza atan məktəbi müxtəlif peşə təhsilli ixtisasları üzrə yüzlərlə gənc yetişirib və hazırda onlar respublikamızın müxtəlif bölgə və rayonlarında çalışırlar. Mingəçevir Şəhər Peşə Məktəbinin fəaliyyəti və uğurları ilə yaxından tanış olmaq üçün bu günlərdə oraya üz tuturuq. Məktəbin geniş ərazisi, üçmərtəbəli tədris binası, emalatxanası, kitabxanası və idman meydançası şagirdlərin ixtiyarındadır. İyirmi ildən artıq bir müddətdə məktəbin yataqxanasında və yardımçı binalarında müvafiq təhsil mərkəzləri məcburi köçkünlər dövlətimizin qayğısı sayəsində fərdi ev və mənzillərlə təmin edildikdən sonra burada tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün zəruri tədbirlər həyata keçirilib.

Müstəqil respublikamızın təhsil sistemində aparılan əsaslı islahatlar və təhsil qanununun tələbləri kadrların hazırlığı ilə məşğul olan peşə ixtisas təhsilli işçiləri qarşısında keyfiyyətli kadrların hazırlanması başlıca məqsəd qoyur, - deyə məktəbin direktoru, təcürbəli pedaqoq, uzun illər bu sahədə çalışmış Ələddin Dəmirov bildirir. - Biz də öz işimiz üçün tələbi səviyyəsində qurmağa say göstəririk. İstehsalatın tələblərinə uyğun olaraq keyfiyyətli peşə kadrlarının hazırlanması ön plandadır. Fəaliyyətimizin əsas istiqamətini Azer-

baycan Respublikası Prezidentinin 19 yanvar 2015-ci il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasında Təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının» həyata keçirilməsi təşkil edir. Bununla bağlı Təhsil Nazirliyinin 29 mart 2015-ci il tarixli, 314 nömrəli əmri ilə təsdiqlənmiş Tədbirlər Planının məktəbimizin pedaqoq kollektivi daim diqqətdə saxlayır.

...Müasir dünyanın tələblərinə uyğun, yarım əsrlik yubileyini qeyd edəcək məktəbdə müasir iqtisadiyyatımız üçün vacib olan peşələrin gənclərə öyrədilməsi mühüm əhəmiyyət daşıyır. Məktəbdə təhsil almağa üstünlük verənlər peşə seçməndə qabiliyyət və bacarıqlarını nəzərə alırlar. Çünki bu gün peşə və ixtisas düzgün seçilməzsə, gələcəkdə həmin peşə və ixtisas üzrə işlə təmin olunmaqda problem yaranır ki, bunun da nəticəsində işsizlik ortaya çıxır. Bu problem dünyanın bütün ölkələrində mövcuddur.

Məktəb kollektivi də valideynlərlə birgə işbirliyi nəticəsində şagirdlərin istək və qabiliyyətlərini müəyyənləşdirir ki, bu da tədris prosesində, şagirdlərin peşə və ixtisas seçməndə mühüm rol oynayır. Mingəçevir Peşə Məktəbində avtomobilçilik təmiri üzrə çilingər, elektrik qaz qaynaqçısı, tornaçı, elektrik avadanlıqlarına xidmət və

təmir üzrə elektrik montyoru, kimyəvi analiz laborantı, kompüter operatoru, onların təmiri və xidməti üzrə texnik və sair peşələrə dair ixtisaslı peşə kadrlar hazırlanır. Hazırda məktəbdə 257 nəfər şagird peşə təhsili alır. Onlar üçün hər cür şərait yaradılıb. Peşələrə uyğun əl aletləri, avadanlıqlar və materiallar alınaraq tədris prosesində istifadə edilir. Şagirdlər, istehsalat təlimi ustaları peşələrə uyğun iş paltarları ilə təmin edilirlər. Təhsil Nazirliyindən alınmış eyni vasitələr tədris prosesində istifadə olunur. Məktəb kimyəvi analiz laborantı peşəsi üzrə - elektrik tərzi, kipp aparatı, destillə aparatı, aqrometr, piknometr, elektrik avadanlıqlarına xidmət və təmir üzrə elektrik montyoru peşəsi üçün - asinxron mühərrik, meqometr, elektrik iş buraxıcı düymələr, gərginlik düzəlticisi, elektrik-qaz qaynaqçısı peşəsi üzrə - qaynaq aparatı, qoruyucu-

Elektron arayışı necə admaq olar?

◆ "Elektron hökumət" portalı (www.e-gov.az) vasitəsilə bir sıra arayışları elektron formada əldə etmək mümkündür. Bunun üçün portaldə qeydiyyatdan keçmək kifayətdir. Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyindən "Trend"ə verilən məlumata görə, bu gün vələndəşli an çox müraçət etdiyi sosial xidmət "Yaşayış yeri haqqında arayış"ın əldə olunmasıdır. Bu arayış portal üzərindən təqdim olunan "Yaşayış yeri haqqında arayış" xidmətindən istifadə etmək heç bir yerə müraçət etmədən, növbə gözləmədən və vaxt itkisinə yol vermədən internet üzərindən əldə etmək mümkündür. Hazırda "Elektron hökumət" portalı üzərindən 12 adda arayışı elektron şəkildə əldə etmək mümkündür:

- vətəndaşa aid fərdi məlumatlar üzrə elektron arayışın verilməsi;
- iş yerindən arayış;
- ümumtəhsil məktəblərində çalışan pedaqoq və texniki heyətin iş yeri haqqında arayış;
- ümumtəhsil məktəb şagirdlərinin təhsil aldığı yer haqqında arayış;
- rabitə xidmətlərinə görə borcun olmaması ilə bağlı arayış;
- şəxsiyyət vəsiqəsi məlumatları üzrə arayış;
- diplom haqqında arayış;
- yaşayış yeri haqqında arayış
- vətəndaş haqqında "tələbəməzun" dövlət elektron məlumat sistemindən çıxarış;
- "Su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidmətləri"ndə dair abonemənt aid məlumatların verilməsi xidməti;
- il ərzində rabitə xidmətləri üzrə ödənişli haqqında arayış,
- turizm fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərin lisenziyalı haqqında arayışlar.

YADDAŞ

Şuşa rayonunun Malibəyli və Quşçular kəndlərinin işğaldan 24 il ötdü

◆ Şuşa rayonunun Malibəyli və Quşçular kəndlərinin işğaldan 24 il keçir. APA-nın məlumatına görə, erməni hərbi birləşmələri Xankəndi şəhərində dislokasiya olunmuş 366-cı alayın silah və texnikasının, habelə orada xidmət edən erməni və rus hərbiçilərinin köməyi ilə fevralın 9-dan etibarən Malibəyli və Quşçular kəndləri üzərinə hücumu keçib. Üç gün davam edən qeyri-bərabər döyüşdən sonra 1992-ci il

fevralın 11-də hər iki kənd işğal edilib. Kəndlər yandırılıb, yaşayış evləri, məktəblər, uşaq bağçaları, xəstəxanalar, məişət evləri, inzibati binalar, mədəniyyət abidələri, təsərrüfat obyektləri məhv edilib. İşğal nəticəsində iki kəndin 30-dək dinc sakinə qətlə yetirilib, əsir götürülüb, yüzlərlə sakin yaralıdır. Qalan əhali qarlı, şaxtılı havada bir neçə kilometr dağ yolunu və erməni postlarını çətinliklə keçərək Ağdam rayonuna gələ bilib.

İnsanın əqli imkanları ilin fəsilələrindən asılıdır

◆ Alimlər bildirirlər ki, əqli imkanlarının ilin fəsilələrindən asılı olması faktı isbat edilib. Onların dediyinə görə, baş beynin diqqətə cavab verən şöbələri yay aylarında daha fəal olur. AZƏRTAC "Proceedings of the National Academy of Sciences" jurnalına istinadla xəbər verir ki, fəsilələrin insana, xüsusən onun əhvalına təsir etməsi elmə çoxdan məlumdur. Amma bu günə kimi alimlər fəsilələrin insanın əqli qabiliyyətinə təsiri nişərin tədqiqat aparmayıblar.

ABŞ alimi Kristel Mayer fəsilələrin insan beyninə təsirini öyrənmək üçün bir qrup alimlə birlikdə könüllülərin iştirakı ilə bir sıra eksperiment aparıb. Eksperimentdə iştirak etməyə razılıq verən bütün könüllülər hər mövsümdə bir neçə gün laboratoriyaya şəraitində yaşayıblar. Alimlər maqnit-rezonans tomografiyasının köməyi ilə baş beynin fəallığını yoxlayıblar. Onlar bildirirlər ki, beynin sabit diqqətə bağlı fəallığı özünü yay aylarında göstərir.

Payızda qışamüddətli yaddaşın yüklənməsi artır və bu yükənləmə yaz gəcə-gündüz bərabərliyi gününə qədər azalmağa başlayır. Mütəxəssislər yeni nəticələr almaq ümidi ilə müxtəlif fəsilələrdə baş beynin fəallığının öyrənilməsi istiqamətində fəaliyyətlərini davam etdirirlər.

XƏBƏR XƏTTİ

Bakı-Sumqayıt elektrik qatarlarının yolda olma vaxtı 40 dəqiqəyə endiriləcək

◆ Fevralın 15-dən etibarən Bakı-Sumqayıt marşrutu ilə hərəkət edən elektrik qatarlarının yolda olma vaxtı 48 dəqiqədən 40 dəqiqəyə endiriləcək.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, sərnişinlərin arzu və təklifləri, eyni zamanda bu istiqamətdə sərnişin sıxlığı nəzərə alınaraq, fevral ayının 15-dən etibarən Bakı-Sumqayıt marşrutu ilə hərəkət edən elektrik qatarlarının hərəkət cədvəlində dəyişiklik ediləcək.

Bakı-Sumqayıt marşrutu ilə hərəkət edən elektrik qatarlarının sayı 12 cütədən artırılaçaq, yolda olma vaxtı 48 dəqiqədən 40 dəqiqəyə endiriləcək. Beləliklə, Bakı-Sumqayıt elektrik qatarları "Bakı-sərnişin" stansiyasından saat 05:00, 05:20, 05:35, 05:50, 08:00, 08:50, 14:30, 17:25, 18:20, 18:40, 19:15 və 19:50-də, "Sumqayıt-sərnişin" stansiyasından 06:50, 07:25, 07:45, 08:00, 08:50, 09:40, 15:50, 18:20, 19:30, 20:05, 20:40 və 21:00-da yola düşəcək.

Bundan başqa, hər şənbə, bazar və bayram günləri sərnişin sıxlığının azalması nəzərə alınaraq "Bakı-sərnişin" stansiyasından saat 05:00-da, 05:20-da, 05:35-da, 18:20-da, 19:15-da, "Sumqayıt-sərnişin" stansiyasından saat 06:50-də, 07:25-də, 07:45-də, 19:30-da, 20:40-da yola düşən elektrik qatarları hərəkətdə olmayacaq.

Moskva-Bakı aviareysinin qiymətinə endirim edilib

◆ "Azərbaycan Hava Yolları" (AZAL) Moskvadan Bakıya olan uçuşlara yeni promo-aksiya elan edir.

Azərbaycan Hava Yolları QSC mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, "Budget" tarifi üzrə Moskva-Bakı aviabiləti fevralın 9-dan martın 1-dək 69 avroya, Moskva-Bakı-Moskva istiqamətinə isə cəmi 158 avroya almaq olar. Qiymətə bütün vergi və yığımın daxildir.

AZAL-ın Moskvadan Bakıya uçuşları hər gün "Domodedovo" və "Vnukovo" beynəlxalq aeroportlarından həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, Bakıdan Moskvaya "Budget" tarifi üzrə aviabiləti qiyməti 89 avro, Bakı-Moskva-Bakı marşrutu üzrə isə - 129 avro təşkil edir.

Azərbaycan Elektroenergetika və Elektrotexnika Sənayesi İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin sədri Rafiq İldarov və komitənin əməkdaşları "Abşeron REŞ" MMC-nin baş mühəndisi-direktor müavini

ZARİK HƏMDULLA OĞLU RƏŞİDOVUN vəfatından kədərli xəbərini bildirir və marhumun ailəsinə dərin hüznü başsağlığı verir.

"Səngəçal Elektrik Stansiyası" MMC-nin rəhbərliyi və kollektivi "Abşeron REŞ" MMC-nin baş mühəndisi-direktor müavini

ZARİK HƏMDULLA OĞLU RƏŞİDOVUN vəfatından kədərli xəbərini bildirir və marhumun ailəsinə dərin hüznü başsağlığı verir.

ALLAH RƏHİMƏT ELƏSİN.

Təsisçisi: "Azərenerji" ASC
Nəşri: "Azərbaycan Elmi-Tədqiqat və Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu" MMC

Baş redaktor: Elşən ƏLİYEV

Redaksiyanın ünvanı: AZ 1012, Bakı şəhəri, Həsən bəy Zərdabi prospekti, 94.
Telefonlar: (012) 430-01-20; daxili: baş redaktor - (075) 216, şöbələr - (075) 214; (075) 215. E-mail: azerbaycan-ishiqlari@box.az

"Azərbaycan işıqları" qəzetinin kompüterlərində yığılıb səhifələnir. "CBS polygraphic production" mətbəhsində çap olunur. Tiraj: 1000

Çapa imzalanıb: 11 fevral 2016-cı il, saat 18.30.
Məsul nəvbəçisi: S.QARAYEV